

PRAVNO ZELO ZAPLETEN «MINICHELLOV PRIMER»

Nad sto let stara pogodba o ekstradiciji med ZDA in Italijo ne predvideva piratstva

Še nobene uradne zahteve ZDA o izročitvi bivšega marinesa, ki je z ugrabljenim letalom prišel iz Los Angelesa v Rim

RIM, 4. — Dr. Massimo Carli, ki vodi preiskavo o pustolovski ugrabitvi ameriškega letala, s katerim se je bivalni marines Raffaele Minichello pripeljal v obale Pacifika do Rima, bo v prihodnjih dneh predal celotno preiskovalno svedko, ki bo, kar sicer še ni stodoletno gotovo, verjetno uveljavil formalni postopek. To velja seveda za italijanski zakon, vendar je znano, da je «primer» Minichellov tudi ameriška zadeva. Do sedaj ni bilo uradne zahteve po izgonu bivšega marinesa, vendar so ameriške oblasti že opozorile italijanske politične in sodne organe, da so proti Minichellu izdale tiralico.

Italijanski zakonik, kot sicer kazenski postopniki vseh drugih držav na svetu z izjemo Venezuele in ZDA, ne priznava «zračnega piratstva» kot zločin. Zanimivo je, da venezuelski zakon predvideva za tovrstne kršitve do 15 let zapor, ameriški «public law», ki je stopil v veljavo 5. septembra 1961, leta, pa kaznuje kršitelje tega z zaporo od 20 let in v skrajnih primerih tudi s smrtjo.

Da bi preprečili zračno piratstvo so 1963. leta podpisali v Tokiu konvencijo za ekstradicijo ugrabiteljev letal, ki bi morala stopiti v veljavo 90 dni po ratifikaciji vlad posameznih držav — Italije, nacionalistike Kitajske, Norveške, Filipinov, Portugalske, Švice, Angije, Danske, Mehike, Nigerije in ZDA. ZDA so zadnje ratificirale sporazum, a so to storile pred kratkim, zaradi česar konvencija še ni pravomočna. To bo postala šele 4. decembra letos.

Kot vsi zakoni je tudi ta zelo zapleten in praktično dolga, posebnost 16. močnost dvojne inkriminacije: to je v državi, kjer je registrirano letalo, kakor v državi, kjer se je dejanje zaključilo. To pomeni, da bi lahko Italija, če bi bila konvencija že v veljavi, obtožila Minichellova zračnega piratstva predvsem, ker je zločinsko dejanje praktično prenehalo, ko je Minichello stopil v letalo na italijansko ozemlje v Rimu.

O zračnem piratstvu so pred nedavnim razpravljali tudi na kongresu Interpola. Toda zadevo so morali spraviti z dnevnega reda, ker se Interpol ne sme baviti s političnimi zadevami, medtem ko je splošno znano, da se ugrabitelj letal lotijo tega posla pretežno iz političnih razlogov.

WASHINGTON, 4. — Ameriško zunanje ministrstvo je potrdilo, da ni poslalo Italiji uradne zahteve po ekstradiciji kaplana Raffaele Minichella. Predstavnik državnega departmaja je pojasnil, da Italijo in ZDA obvezuje pogodba o ekstradiciji iz 1868. leta, ki ne predvideva «zračnega piratstva». Zaradi tega pravosodno ministrstvo ZDA proučuje, če je moč Minichellova obtožiti kršitve, ki jih predvideva nad sto let stara izgonna pogodba. Isti predstavnik je potrdil, da ni nobene znake, da bi Italijanska vlada izročila Minichellova ameriškim oblastem.

Minichellova sestra Anna in njena mati bosta verjetno prišla v Italijo skupno z odvetonikom Martinom Mitchelsonom iz Beverly Hills, ki se je ponudil, da brani bivšega marinesa.

EDGARTOWN, 4. — Okrajni sodnik James Boyle je sklenil, da bo po jutrišnjem uvodni obravnavi za raziskavo okolščin v katerih je umrla mlada tajnica senatorja Ted Kennedyja Mary Jo Kopechne. Kot je znano, je mlado dekle izgubilo življenje v avtu, katerega je upravljala senatorin in ki je strmoglavil v vodo z mosta na otoku Chappaquiddick.

Obravnavo bo za zaprtimi vrati, ker je vrhovno sodišče države Massachusetts sprejelo zadevno Kennedyjevo zahtevo. Proti temu sklepu so protestirali predstavniki številnih časnikaških ustanov.

Črnski predstavnik v upravi univerze

SOUTH BEND (Indiana), 4. — Vidni integracijski zastopnik Bayard Rustin je od včeraj član upravnega sveta univerze «Notre Dame» v South Bendu. Dogodek je značilen, saj je prvi, da je v svetu, ki upravlja to katoliško univerzo, črnski predstavnik.

Rustin je po prepričanju socialista ter se je vedno zavzemal za integracijo črncev v ameriško javno življenje. Že 1. 1940 je sodeloval v gibanju za državljanske pravice ter pri izdelavi politike ekonomske voditelje kristjanov na jugu. Več let je bil tudi svetovalec pokojnega Martina L. Kinga. Pridobil si je velike zasluge pri organizaciji pohoda na Washington 1. 1963. Sedaj je ravnatelj instituta Philip Randolph v New Yorku, ki se bori za večjo vlogo v javnem življenju revnih ameriških slojev.

V ZDA bodo nadzorovali priseljevanje služkinj

NEW YORK, 4. — Ameriške oblasti bodo začele strogo nadzorovati priseljevanje tujih služkinj. Ta namen je ministrstvo za delo sprejelo stroge ukrepe, ki naj bi preprečili, da bi ženske drugih narodnosti prihajale v ZDA pod pretežno zaposlitve kot služkinje in si v najkrajšem času poiskale kako drugo zaposlitev, ali pa se poročile z ameriškim državljanom.

Služkinje v ZDA prihajajo največ iz Srednje Amerike, Mehike, Irskije, Francije in Italije. Lani jih je prišlo več kot 40.000, toda za veliko večino se je izgubila vsaka slied.

Bivša smučarska prvakinja Schlegger

Po spremembi spola bo postala... oče

DUNAJ, 4. — Bivša svetovna smučarska prvakinja Erika Schlegger, ki se je pred dvema letoma s kirurškim posegom spremenila v moškega, naj bi v kratkem postala oče. O devetih piše dunajski tiskovnik «Wiener Wochenblatt». O Eriki, ki se je omenjevala v Eriki, piše, da je postal prvi Don Juan in da so ženske norele za njim. Njegova zaročenka naj bi bila 18-letna hčerka nekega hotelarja.

Erik sedaj trenira, ker bi hotel postati svetovni smučarski prvak. Baje je med treniranjem že večkrat prekosil svetovnega olimpijskega prvaka Karla Schranza.

NEW YORK, 4. — Ameriški potnik za zdravstvo dr. Roger Egoberg je na 81. vsakoletnem srečanju medicinskih fakultet izjavil, da je alkoholizem glavni zdravniški problem v ZDA. Egoberg je pripomnil, da nima število alkoholiziranih med 6 in 7 milijoni. Več milijonov oseb, in sicer predvsem svojci, pa je posledica žrtve. Podtanjnik Egoberg je nadalje sporočil, da je treba pripisati vsako sedmo prometno nesrečo prav vinjenosti.

Ameriški zdravnik o mamilih in splavu

NEW YORK, 4. — Specializirana revija «Modern Medicine» je pred časom analizirala 27.41 ameriških zdravnikov, katerim je postavila številna vprašanja glede uživanja mamil, splava in homoseksualnosti.

Na vprašanje: «Ste za legalizacijo prodaje amarijane», je 85 odst. zdravnikov odgovorilo negativno. Na vprašanje o splavu pa je 63 odst. zdravnikov mnenja, da ima vsaka ženska, ki je zmožna pravičnega razsodja in hotenja, pravico do splava, svedev ob ustreznih zdravniških pomočih. Še nekaj več odstotkov zdravnikov pa je mnenja, da ne bi smel zakon prepovedati homoseksualnih odnosov med odraslimi.

Po gorkem oktobru mrzlo presenečenje

Sneg v Grčiji in v Angliji

LONDON, 4. — V Veliki Britaniji je zapadel prvi sneg. Snežna odeja, ki je bila debela nad dva centimetra, je pokrila Lake District in severno Anglijo. V južni Angliji so se vse noč vrstile nevihte, na Škotskem pa je temperatura padla pod ničlo. Po oktobru, ki je bil od začetka tega stoletja najtoplejši, saj je vročina dosegla tudi nad 22 stopinj, je prebivalstvo iznenadila zima.

ATENE, 4. — Tudi v Grčiji je snežilo. Sneg je pobelil vrhove nad Kastorijo ob albanski meji, krajem, ki je znan po svojih usnjenih izdelkih.

V VELIKI DVORANI MOSKOVSKO UNIVERZE

Tiskovna konferenca vesoljcev odprave «Sojuz»

Širše perspektive sovjetskih načrtov za raziskovanje vesoljstva - Izstreljen «Kozmos 308»

MOSKVA, 4. — V veliki dvorani moskovske univerze na Leninovem hribu je bila danes tiskovna konferenca, katere se je udeležila sedemdeset sovjetskih kozmonavtov, ki so sodelovali pri poletu treh vesoljskih ladij Sojuz 6, 7 in 8. Pogumne raziskovalce vsemirja je tiskovni predstavnik predsednik Sovjetske akademije znanosti Mitišlav Keldiš.

Časnikarjem so govorili vsi kozmonavti. Poveljnik ladje «Sojuz 7» Anatolij Filipčenko je opisal ročno upravljanje ladje, Vladimir Volkov pa skupinsko plovbo v vesolju. O plovi na splošno pa je govoril inž. Jelisejev, ki je poudaril kakovost večkratnih poletov z vesoljskimi ladjami (Jelisejev je že letel skupaj z vesoljsko ladjo, ko sta bili izstreljeni kabini Sojuz 4 in 5).

Poveljnik odprave polk. Ščatlov je govoril obširno o ročnem upravljanju ladje, Georgij Šonin (poveljnik «Sojuz 6») pa o pristajanju ladij na zemljo. Zvedelo se je, da so vzvratne rakete delovale 146 sekund in da se je posrečilo znižati presežno obremenitev za dve tretjini v primerjavi z ladjami vrste «Vostok». Kubasov pa je opisal, kako je varil kovine z ustreznimi napravami na razdaljo. Prof. Keldiš je posredoval še druge podatke o postopku varjenja. Kubasov je zvaril tanke jeklene plošče iz jekla in titanija. Nadalje je prebral plošče iz jekla, titanija in aluminija.

Po izjavah kozmonavtov so časnika zastavili vrsto vprašanj, ki so zadevala vse plasti vesoljske problematike. Iz izjav in odgovorov na razna vprašanja se lahko izluči naslednje ugotovitve:

Sovjetska zveza bo nadaljevala vesoljske raziskave v treh smereh: raziskovanje zunanjega vesoljskega prostora, gradnja vesoljskih postaj in raziskovanje spodnjega vesoljskega prostora. Sovjetski delovni program za osvajanje vesolja se razlikuje od ameriškega v glavnem v tem, da je širši, medtem, ko so Američani osredotočili vse svoje napore za osvajanje Lune. V bližnji prihodnosti bo treba ugotoviti, kakšna so dimenzije tega orjaka v primerjavi z že obstoječimi prevoznimi letali, nam najbolj sluzi ugotovitev, da je pri letalu «C-5A» količina goriva težja od letala vrste «Starliner», saj znaša skoraj 150 ton. Z njo bo letalo lahko letelo 18 ur ob hitrosti nekaj čez 800 km na uro. Celotna teža «L-500» bo znašala čez 300 ton.

Družba je prejela od sedaj od ameriške države naročilo za izgradnjo 58 letal te vrste. Toda kot smo dejali, se sedaj pripravlja, da bo začela graditi civilno verzijo, to je letalo «L-500».

Pravijo, da se bo pobuda posrečila, ker bodo uporabljali nova letala za prevoz avtomobilov iz Evrope v ZDA. Na ameriškem trgu so v zadnjih letih prodajali 13 odst. evropskih avtomobilov od celotne zahtevane količine. Prevoz avtomobilov z ladjami pa je drag in predvsem zamuden. Prevoz po morju stane nekaj več kot 370 dolarjev, traja pa še gotovo 20 dni. Z letalom bi lahko prepeljali avtomobile v 5 urah, a strošek za prevoz ne bi dosegel niti 350 dolarjev. Poročajo, da so nekatere družbe že zagotovile naročila za nakup teh letal, ki bodo sicerbela za prevoz 48 velikih avtomobilov in skoraj 150 njihovih potnikov od Atlantiskega do Tihga oceana, oziroma v nasprotni smeri. Prevoz enega avta in potnikov bo stal 400 dolarjev.

MILAN, 4. — Ciganka slovenskega porekla, 34-letna Zanja Beranović je preteklo kot povila trojčka moškega spola. Ženska iz ciganske skupine, ki se je utaborila v bližini San Sira, je malo pred porodo prišla v kliniko «Salus». Po porodu so mater in trojčke odpeljali v porodnišnico. Ciganka je pred tem porodom imela že pet otrok.

VČERAJ V ITALIJI VRSTA TRAGIČNIH PROMETNIH NESREČ

Samo v štirih nesrečah 11 mrtvih in 7 ranjenih

Železničar pozabil zapreti zapornice: brzec v fiat 600

BRESCIA, 4. — Na železniški progi Brescia - Parma je brzec silovito treščil v fiat 600, ki je tedaj prečkal progo. Čeprav je strojevožnik pritiskal na zavore, ni mogel preprečiti nesreče, ki je terjala 3 smrtno žrtve. Do nesreče je prišlo, ker je dežurni železničar pozabil spustiti zapornice.

SANTHIA (Verceili), 4. — Dve mladi sestrici sta danes izgubili življenje pri prometni nesreči, ki se je pripetila na avtocesti Turin - Milan nedaleč od vhodne postaje Carisio. Sestrici sta bili skupno z drugimi potniki v avtu Mercedes, ki je neoprečeno, moradno, treščil v ograjo mosta in se vnel. Obe žrtvi sta zgoreli v avtu. Iz gorečega vozila so potegnili tri ranjene od katerih je ena sestra umrla, potnice, v življenjski nevarnosti.

LECCE, 4. — Med prometno nesrečo, ki se je pripetila danes na pokrajinski cesti Nardo - Leverano kakih 20 km od Lecceja, so izgubili življenje tri osebe — oče, mati in hčerka — tri pa so bile ranjene. Vse žrtve, med katerimi je tudi karabinjerski podčastnik, so bile v fiat 600, katerega je na nekem križišču opazila gnila. To je zadostovalo, da je fiat vrglo v nizko zid in se je zvrnil na njivo. Medtem ko je šoferja in ženo vrglo iz avta, je v vozilu, ki se je vnelo ostala njuna hči, ki je zgorela.

FERRARA, 4. — Verjetno zaradi prehitre vožnje je fiat 125 treščil v drevo ob cesti, pri čemer so trije moški izgubili življenje, 14-letni fant pa je bil težje ranjen, zaradi česar so si zdravniki v Ferrari pridržali prognozo.

V NEMCIJI

Osem mesecev zopora zaradi rasne mržnje

BONN, 4. — V neki mestni pivovarni je 29-letni mehanik iz Hildesheima začel izkizati tuje delavce in trdit, da bi jih bilo treba iztrebiti v plinskih celicah, za to pa bi potreben nov Hitler. Pred tem je isti mladenič izsiljeval nekoga španskega delavca, kateremu je natvezil, da je zasebni detektiv. Zaradi rasne mržnje so ga obsodili na osem mesecev zopora.

FRANČEK SAJE

V vrhovih belogardističnega narodnega izdajstva

Glavačevo «Gradivo» je 10. marca 1943 poročalo, da je Zebot ovdil italijanski policiji v Ljubljani prof. dr. Vogelnika. Smersujeje «Zaupne vesti» za klerikalno vodstvo so zatem ugotavljale, da imajo stražarji dobre stike s kvesturjo, 15. junija 1943 pa so opozarjale: «Dr. Zebot Ciri hodi redno h kvestorju».

Konec maja 1943 je vodstvo SLS iz političnega razvoja v Italiji sklepalo, da «v Italiji dozorevajo razmere za ločen mir», kot je 28. maja 1943 pisala «Svobodna Slovenija». Tudi druge skupine v belem taboru so pričakovale odlične dogodke. Zavoljo tega je med njimi zavladala napetost, nervoza, njihovi medsebojni odnosi pa so se močno zaostriili.

V vrhovih belogardističnega narodnega izdajstva so se razbotalile spletke in taktiziranje. Vsaka skupina je stremela, da bo ob pričakovanih laškem zlomu požela belogardistično klasje. V svoji kratkovidnosti so stari in novi politični čisto prezrli najresnejšega kandidata, ki je bil že pripravljen, da jim ob italijanski kapitulaciji pobere prav vse — Osvobodilno fronto slovenskega naroda in njegovo narodnoosvobodilno vojsko. Le kaplan Glavač je 1. julija 1943 v pismu kaplanu Babniku potožil, da je Osvobodilna fronta odlično pripravljena, toda našim pa so pred očmi le stolčki, pa ne vidijo več teh nevarnosti.

Slovenska legija je s majorjem Novakom sodelovala pri organiziranju prvih belih taborišč in 6. avgusta 1942 ukazala splošno mobilizacijo svojih članov za belo gardo. Na proslavi druge obletnice Slovenske legije 8. julija 1943 je po zahtevanju Rudolfa Smersuja imela nad 85 odstotkov komandantov vaških straž... Slovenska legija je kot prva stopila v te novoustavljene enote in postala hrbenica vaških straž. Dobila je v njih večino. Zato jih je vodstvo klerikalne stranke imelo v glavnem za svojo vojsko. Hotelo je imeti v njih prvo in odločilno besedo.

Na drugi strani pa je Straža v svojem pismu, ki ga je 18. februarja poslala Slovenski legiji in SLS, zatrjevala, da so vaše straže «italijani de facto priznali deloma... zaradi znanih obširnih spomenik», ki so jih stražarji predložili «na merodajnih mestih v Ljubljani in v Rimu». Na tujao so stražarji nastopali kot soustanovitelji oborožene bele garde, v zaupnem krogu pa so zagovarjali drugo stališče. O njem je Smersu 15. junija 1943 poročal:

«V Straži se je na nekem sestanku trdilo, da je Straža ustanovila vaše straže in da ima ona vse zasluge za protikomunistično borbo pri nas.»

Major Novak kot Mihalovičev komandant je imel spet čisto drugačne poglede in načrte z belo gardo. Šel jo je za legalizirane četniške odrede in za sestavi del Mihalovičeve krajeve jugoslovanske vojske v domovini, ker jo je organiziralo njegovo poveljstvo s pomočjo Slovenske, Sokolske in Narodne legije. Predstavniki vseh treh legij so imeli po enega zastopnika v Novakovem poveljstvu, člani legij v belogardističnih oddelkih pa so prisegli Mihaloviču.

Takega mnenja je bila tudi Slovenska zveza. Zagovarjale so ga zlasti liberalne desničarske skupine, ki se jim je v belo gardo posrečilo poslati le nekaj desetnih članov Sokolske in Narodne legije. To stališče je priznavalo tudi vodstvo klerikalne stranke, da je svojo glavno odgovornost za belogardistično narodno izdajstvo pred zavestnim svetom lahko prevračalo na Mihaloviča.

Ustanavljanje «legale», četniških «dredov», ki ne bi bili odkrito legalizirani pri italijanskih okupatorjih, ampak bi z njimi sodelovali le skrivoma, je major Novak spodbujal po Smersujevi izjavi 8. julija 1943 takole utemeljeval:

«Vojaško poveljstvo Slovenije je na podlagi razloga, da vaše straže niso sposobne uničiti partizanstva, sklenilo ustanoviti ilegalno, ki bo

šla na Gorenjsko, Primorsko in stajersko in se tam borila proti partizanom. Nam je bil predložen vseh in smo pristali na sodelovanje z ilegalno...»

Konec marca 1943 je krenil major Novak s svojim plavogardističnim odredom, ki je stal kakih 80 mož, na Dolenjsko. Na pohodu so plavi ubili dva kmeti in tri partizane.

Pod Gorjanci je major Novak sklical konferenco belih poveljnikov. O Novakovih zahtevah je dr. Zdravko Kalan 1. aprila 1943 dr. Smajdu poročal, da so belogardistični oddelki po njegovih besedah «prišli preveč pod vpliv italijanske vojske». Zato so «mnogo izgubili doma na popularnosti, udarnosti in samostojnosti... Nujno pa so potrebni taki oddelki, kot je njegov. Ta je sedaj še prešibek, mora ga spopolniti z novimi pristojniki, najboljšimi borci, da bo res udaren ter da bo mogel partizanstvo uničiti... Od naših komandantov je zahteval nekaj ljudi. Dati mu jih niso mogli kar namerkrat, vsled česar je bil nejevoljen...»

Ker je Novakov plavogardistični odred le počasi rasel, saj se je do junija 1943 nabralo v njem le kakih 80 mož, je major Novak prihajal v spore s Slovensko zvezo, ki si jo je želel podrediti in jo spreminiti v svoj političen odred. Spor so v začetku maja 1943 rešili z ustanovitvijo posebnega odbora, ki naj bi skrbel za nekatere manj važne politične zadeve, pomembnejše zadeve pa si je pridržala Slovenska zveza.

Še hujši spor je Novak povzročil, ko je hotel v noči na 10. junij vse bele posadke okoli Vrhnike vključiti v plavogardistični odred, kar pa so mu klerikalni beli poveljniki onemogočili. Osamljeni Novak, ki so mu ostali zvesti le nekateri liberalci iz družine dr. Zajca in Gosarjeva skupina, je nato s štirimi direktni sporazum z italijanskim vojaškim poveljstvom.

(Nadaljevanje sledi)

Relax pri 160 na uro

Tak relax vam lahko nudi samo potovanje z vlakom. Zelena luč, odhod. Vlak gre hitro, vedno hitreje, in piskajoč odpelje po tračnicah. Sprostite se: ste v vlakcu. 160.000 železničarjev budno pazi na varnost vasesga potovanja. Vse je predvideno, nešteto varnostnih naprav spremlja minuto za minuto hitro vožnjo vašega vlaka. Dolgi kilometri se spremenijo v prijeten in udoben relax. In že ste prispeli v mesto kjer vas neko čaka, že ga vidite na drugem koncu perona. Prispeli ste. Mirni, spočiti. Tako je, če želite potovati varno in prispeti varno, potujte z vlakom.

FS
Fiducia e Sicurezza

V Pristini na Kosovu so postavili spomenik padlim partizanom albanske narodnosti

PO KONGRESU FURLANSKEGA FILOLOŠKEGA DRUŠTVA

Furlanščina na Goriškem

O furlanskih pridigah nekoč in danes - Toponomastika v Gorici - Slovensko izposojanje besed pri Furlanin

«Slovinci v gričih so govorili svoj jezik, toda so zelo dobro znali furlanščino. Ko obravnavajo kraje, ki ležijo v pokrajini, ki jo imajo Furlani za Furlanijo, kot na primer Režinjo in sploh Beneško Slovenijo ter se danes gorško pokrajino v Italiji, se dotika tudi problemov v zvezi s slovenskim prebivalstvom. Priznati je treba, da Slovinci ne napada, po drugi strani pa jim le težko kaj priznava, kaj zamolči. Še zmerom se ga drži nadih neke miselnosti, ki je v njej zrasel in ki mu ne dopušča, da bi bil hladno objektivni v svojih razpravah do Slovinci».

Značilna za njegovo pisanje o Slovincih sta dva stavka, ki smo ju že navedli: «Slovinci v gričih so govorili svoj jezik, toda so zelo dobro znali furlanščino». Slovinci so namreč bili ne samo v gričih, ampak jih je na tisoče živelo tudi v Gorici, so bili v mestu zmerom prisotni kot manjšina v časih, ko se je v Gorici govorilo samo furlanščino. Ti slovenski mestni Gorjanci so znali v veliki večini zelo dobro furlanščino, furlanščino so znali precej tudi Slovinci v neposredni bližini Gorice v Štandrecu, nekaj manj v Sempranu, še manj v Solkanu, precej manj tisti Slovinci v gričih kot nasprotno Ciceri trdi, to je v Brdih.

Drugi značilni cicerovski stavki pa je tale: «Slovenska manjšina, ki je zaščena v vseh ravneh, je odprta, po svoji živi nacionalistični zavesti» (La minoranza slava, protetta a tutti i livelli e più resistente per un vivo senso nazionalistico). Luigi Ciceri gotovo sledi po listih in tudi drugače debatam vsaj v deželnem svetu o zaščiti slovenske skupnosti v Italiji in seveda tudi na Goriškem in zato tudi zna, da imajo Slovinci svoje slovenske šole in slovenske pridige, kjer so duhovniki Slovinci, da pa drugod ni nikjer zaščena, da sam deželni odbor po sklerpih deželne sveta zamen predlaga centralni rimski vladi razne zakonske predloge v zaščito slovenske narodne manjšine, da so o politične zaščite soglasne vse politične stranke, zastopane v deželnem svetu, razen mislinov, h katerim pa Luigi Ciceri po svojem demokratičnem načelu nikakor ne pripada. Praktično pa nimata ne furlanščina ne slovenska pristopa v noben javni urad. Furlanščina nima pristopa v osnovne šole, kakor tudi ne slovenska v šole v slovenskih krajih videbnih pokrajino, to je v Kapelski dolini in Beneški Sloveniji. Slovinci na Goriškem pa imajo svoje šole, ki morajo zanje bojevati neprestan boj s školskim skrbništvom. Furlani na Goriškem nimajo niti tistih esculce libere furlane, ker ni tistih vseh furlanov kot v videbnih pokrajini, kjer je še čisto senso nazionalistično furlanov, kot to netočno ugotavlja za goriske Slovence Ciceri, ampak so Furlani kot Slovinci le narodno zavedni.

V nadaljevanju svoje študije navaja Ciceri pismene dokaze o furlanskih pridigah v preteklosti. Med prvimi navaja pisane pridige prevega goriškega nadškofa grofa Carla Michele Attensa, ki je pridigal v furlanščini. Kot mu je povedal mgr. Luigi Spessot, je nadškof Attens pridigal tudi v slovensčini, ni pa znano, da bi zastupil pisane koncepte teh svojih slovenskih pridig. Pisane furlanske pridige pa je zastupil duhovnik Štefan Mandić, rojen leta 1815 v kraju Veroccolo (Vrhovlje), umrl 1885 v Podgorci. Služboval je najprej kot vikar v furlanskem kraju Mariano, kjer je pridigal furlanščino, nato pa v sicer v Kozani, Cerovem in končno v Podgorci. V teh slovenskih duhovništvih je seveda pridigal samo po slovensko. Verjetno je zastupil tudi kakšne slovenske tiskane pridige kot je zastupil furlanske. Seveda ne omenja Ciceri, da je to bil slovenski duhovnik. Štefan Mandić ni bil edini duhovnik, ki je furlanščino vernikom pridigal po furlansko, takih je bilo precej. Pridigali so pa po furlansko tudi drugi gorški nadškofi in med njimi tudi slovenski. Zadnji slovenski gorški nadškof dr. Franc Borgia Sedej je tudi pridigal po furlansko in italijanski. Šele po letu 1918 se je moral furlanščina postopoma umakati italijanski. Po II. vatikanski koncilu pa je prišlo zelo počasi spet furlanščina do besede v cerkvi. Sam sedanjí gorški nadškof je prebral evangelij v furlanščini pri maši v čast članom Furlanskega filološkega društva dne 28. septembra 1969 na dan 64. kongresa. Objektivno, toda glotološko ne zmerom točno so napisane opombe Giovannija Fraua o gorških mestnih toponomastičnih imenih. Prevladujoča furlanska imena italijanskim, ki jih je zelo ma-

ZA NAS IZREDNO VAŽNO DOKUMENTARNO GRADIVO

Iz knjige «Aula IV»

Vsi procesi proti Slovincem in Hrvatom in drugim antifasistom iz Jul. Krajine pred fašističnim Posebnim tribunalom (1927-1943)

Sodba št. 35 od 15. 3. 1939.	Predsednik Le Metre —
Poročevalci Lanari.	
Prvi proces proti puljskim komunistom, ki so bili aretirani v zvezi z napisi po vsej pokrajini v noči med 28. in 29. majem 1938 proti fašističnim manifestacijam »edneva solidarnosti s Franchistično Španijo«. Po številnih aretacijah v novembru 1939 se je organizacija ponovno razveljavila. (Organizacija KPI, pripadnost isti, subverzivna propaganda.)	
Cossi Bruno, Pulj 18. 9. 1910, mehanik	16 —
Belci Francesco, Dinjan (Istra) 12.4.1899, delavec	3 —
Bosaz Ivini Matteo, Zminj (Istra) 17. 10. 1903, zidar	3 —
Caporali Antonio, Premantura (Istra) 12. 2. 1905, čuvaj	14 —
Caporali Giuseppe, Vinkunel (Istra) 1. 1. 1918, mizar	4 —
Chert Giuseppe, Pulj 13. 3. 1904, mehanik	4 —
Cilma Giovanni, Pulj 12. 5. 1908, kovač	4 —
Erman Emilio, Zminj (Istra) 19. 3. 1905, zidar	3 —
Filippi Giuseppe, Pulj 10. 3. 1904, tesar	6 —
Francovich Mario, Šibenik 27. 2. 1910, strugar	4 —
Giusti Amedeo, Pulj 17. 12. 1904, tesar	4 —
Meconi Luca, Premantura (Istra) 2. 5. 1900, mizar	4 —
Neffat Francesco, Pulj 24. 6. 1908, kovač	4 —
Ostank Giuseppe, Pulj 25. 10. 1893, čevljar	4 —
Rebario Romildo, Pulj 21. 4. 1905, delavec	4 —
Rossanda Natale, Vinkunel (Istra) 22. 11. 1905, delavec	4 —
Vitti Vittorio, Pulj 2. 3. 1905, delavec	3 —
Zahitilla Giuseppe, Pulj 6. 2. 1904, tesar	14 —
Adriani Mario, Mantana (Rim) 26. 7.1878, upokojenec	oproščen
Cossi Francesco, Pulj 2. 4. 1908, čevljar	oproščen

Sodba št. 36 od 17. 3. 1939.	Predsednik Le Metre —
Poročevalci Lanari.	
Druga skupina političnih komunistov, (glej sodbo št. 35 — 1939). (Organizacija KPI, pripadnost isti, subverzivna propaganda.)	
Varesco Erminio, Pulj 4. 8. 1911, dekorater	14 —
Antonello Giovanni, Dinjan (Pulj) 26. 1. 1898, čevljar	3 —
Bonassin Antonio, Dinjan (Pulj) 14.9.1908, delavec	3 —
Debeto Francesco, Dinjan (Pulj) 11. 3. 1912, delavec	4 —
Ferso Antonio, Dinjan (Pulj) 3.8.1901, kmetovalec	3 —
Ferro Matteo, Dinjan (Pulj) 7. 1. 1899, delavec	4 —
Forlani Lorenzo di A., Dinjan (Pulj) 2. 7. 1900, delavec	3 —
Forlani Lorenzo di L., Dinjan (Pulj) 14. 1. 1897, delavec	8 —
Groppuzzo Antonio, Dinjan (Pulj) 14. 6. 1899, delavec	6 —
Palin Epifanio, Dinjan (Pulj) 10. 11. 1906, delavec	3 —
Rossanda Giusto, Pulj 9. 4. 1910, delavec	4 —
Rossanda Vladislav, Pulj 1. 9. 1914, sofer	4 —
Sanvincini Pietro, Dinjan (Pulj) 13. 12. 1912, delavec	6 —
Zuccheri Giovanni, Dinjan (Pulj) 8.8.1900, delavec	4 —

Sodba št. 54 od 8. 5. 1939.	Predsednik Tringali —
Poročevalci Lanari.	
Od avgusta do oktobra 1938 in po dolgih zasledovanjih aretirajo skupino tržaških komunistov, ki pripadajo organizaciji, ki deluje v čističnici nafte Aquila in v ladjedelnici Sv. Marka. (Ustanovitev KPI, pripadnost isti, subverzivna propaganda.)	
Morgan Paolo, Koper (Ts) 1. 4. 1900, trgovski pomočnik	12 —
Ursini Rodolfo, Trst 14. 1. 1918, strojnik	8 —
Spadaro Ruggero, Trst 28. 8. 1913, tiskar	5 —
Iurisevich ..., Trst 24. 10. 1906, delavec	5 —
Montagna Martino, Dolina (Ts) 2.11.1897, mehanik	oproščen
Rossetti Libero, Piran (Istra) 20. 5. 1900, delavec	3 —
Predonzani Antonio, Piran (Istra) 19. 7. 1903, delavec	3 —

Sodba št. 79 od 24. 6. 1939.	Predsednik Le Metre —
Poročevalci Lanari.	
Trije politični kaznjenci v rimskih zapornih Regina Coeli v aprilu 1939 pojejo antifasistične in parodične pesmi. Kazniški čuvaj jih prijavi skupno s še nekimi drugimi tovaršim iz celice. (Zalitev »duševna, žalitev države«).	
Valdesi Armando, Firenze 16. 3. 1913, ličar	2 —
Gerosa Luciano, Verona 11. 12. 1907, mehanik	2 —
Spadaro Ruggero, Trst 28. 8. 1913, tiskar	2 —
Bucco Ercole, Firenze 22. 8. 1886, bivši poslanec	2 —

Sodba št. 109 od 19. 9. 1939.	Preds Conticelli —
Poročevalci Lanari.	
»Sit sem nositi to uniformo. Se mi gabi!« Tako se izrazi neki vojak 13. maja 1939 v neki gostilni v Anconi upričo nekega policaja v civilu. (Zalitev oboroženih sil.)	
Novacco Angelo, Istra 25. 8. 1912, kmet	2 —

LETO 1940	
Sodba št. 29 od 2. 3. 1940.	Predsednik Le Metre —
Poročevalci Milazzo.	
Učinkovita komunistična organizacija, ki je do pomladi 1939 delovala v raznih krajih: Genova, La Spezia, Reggio Emilia, Massa itd. Nekateri so obtoženi, da so »funkcionarji stranke in da prihajajo iz Francije. Med obtožbami je tudi tista o politično-vojaškem voluntru vendar omejena na 5 oseb. (Ustanovitev KPI, pripadnost isti, propaganda politično-vojaške voluntru.)	
Muratori Spartaco, Mantova 1. 1. 1897, inženir	30 —
Bernetti (Bernetti) Maria, Trst 14. 3. 1902, šivilja	16 —
Bissi Giovanni, Ravenna 12. 3. 1878, industrialec	oproščen
Duse Gastone, Polano (Vi) 26. 6. 1913, profesor	4 —
Franceschini Romano, Forgaria (Ud) 11. 10. 1908, gospodarinja	8 —
Locori Rolando, Arcola (Sp) 18. 7. 1891, delavec	2 —
Madrigani Ercole, Sarzana (Sp) 6. 10. 1909, livar	2 —
Melodia Giovanni, Messina 18. 1. 1915, uradnik	30 —
Michi Massimo, Massa 27. 4. 1898, zidar	6 —
Migliorini Oscar, Genova 16. 1. 1897, mehanik	30 —
Pascolini Otello, Videm 21. 5. 1905, mehanik	oproščen
Pavlini Mario, Spezia 4. 6. 1900, trgovec	30 —
Pelacchi Mario, Pisa 18. 10. 1902, delavec	3 —
Pellegrini Giacomo, Osoppo (Ud) 12.8.1901, častnikar	20 —
Piochi Dino, Arcola (Sp) 8. 1. 1901, delavec	4 —
Poli Agostino, Pisa 23. 7. 1894, predelavec	2 —
Rossino Augusto, Carloforte (Ca) 28. 12. 1900, risar	dosmrt. ječa
Saccani Alfredo, Spezia 21. 5. 1902, električar	3 —
Sassano Fidia, Taranto 5. 1. 1904, uradnik	12 —
Serbandini Giovanni, Chiavari (Ge) 16. 8. 1912, profesor	4 —
Scarazzati Dico, Milan 15. 12. 1920, služkinja	8 —
Tombetti Giuseppe, Cesena (Fo) 3. 8. 1902, zidar	7 —
Torracca Osvaldo, Spezia 1. 7. 1899, pek	7 —
Vaselli Oreste, Pisa 30. 6. 1915, mehanik	2 —
Vienzo Margherita, Cambiano (To) 6. 1. 1895, delavka	8 —

OB SEDANJH RAZPRAVAH V BEOGRAJSKI SKUPŠČINI

Jugoslovansko poljedelstvo je zabeležilo nove rekorde

Nad sedem milijonov in pol ton koruze - Zelo veliko pšenice, sončnic, sladkorne pese, krompirja in drugih glavnih pridelkov - Težave s prodajo

BEOGRAD, 4. — V zvezni skupščini se je včeraj začela razprava o jugoslovanskem gospodarstvu. V letošnjem letu ter o njeni ekonomski politiki v prihodnjem letu. Osnovno poročilo je podal Rihard Štainer, generalni direktor jugoslovanskega zveznega zavoda za gospodarsko načrtovanje, ki je menjal, da je jugoslovanskemu gospodarstvu potrebna odločna stabilizacijska politika. V zvezi s tem poročilom in v diskusiji bomo navajali nekaj konkretnih podatkov o letošnji letini v Jugoslaviji, za katere pravijo, da je bila najboljša v celotni letini. Seveda je nemogoče navesti vse kulture, pač pa bomo navajali nekaj podatkov le o nekaterih kulturah, o tistih, ki so v jugoslovanskem poljedelstvu najpomembnejše.

Najprej se bomo ustavili pri koruzi. Jugoslavija je za ZDA največji proizvajalec koruze na svetu. Po navadi se njen pridelek vrta do 6 milijonov ton. Seveda to v zadnjih letih, ko so v rabi sodobnejša agrotehnična sredstva. Letos pa so v Jugoslaviji pridelali 7 milijonov 500 tisoč ton koruznega zrnja, kar je nov rekord. Ker se v zadnjih letih koruzna moka in koruza vedno manj uporabljata kot hrana tudi v južni Jugoslaviji, se bo človek vprašal, čemu jugoslovansko kmetstvo prideluje toliko koruze? Jugoslovanski proizvajalci, tudi preprosti kmeti, so prišli do spoznanja, da se more pridelate prodati tudi sponoredno. In koruza je v zadnjih letih vedno pomembnejši element pri prehrani govedih in prašičev. Poleg tega Jugoslavija izvozi za okoli en milijon ton koruze, končno pa je koruza tudi surovina za vrsto industrije.

Po količini pridelka je na drugem mestu letos žito, predvsem seveda pšenica. O pridelku pšenice smo pisali že letos ob žetvi, ko smo povedali, da so letos pridelali v Jugoslaviji okoli 5 milijonov ton pšenice in ustrezno večjo količino o svetlega žita. Po podatkih, ki jih je objavila beograjska »Ilustrirana Politika«, so letos v vsej Jugoslaviji pridelali 6 milijonov 885 tisoč ton pšenice. Verjetno gre za tolikšno količino vsega žita in ne samo za pšenico. Sicer pa je tudi količina 5 milijonov ton — kot so obljubili račun pravi, da bo moč Jugoslavija nekaj pšenice tudi izvoziti, seveda če se bo jugoslovansko izvoznitvo bolj potrudilo kot se je. Tudi kar se tiče pšenice je torej Jugoslavija letos za beležila nov rekord.

V tem resnično bogatem letu ne moremo mimo pridelka, ki so ga pridelali na poljih sončnic ter na poljih, posajenih s sladkorno peso. Čeprav se zdi čudno, je sončnica v Jugoslaviji razmeroma mlada kultura. V Srbijo jo so prinesli iz Rusije. Danes pa jo, posebno v južni Jugoslaviji, kot pomembno industrijsko kulturo in Jugoslavija je prav tako kot pri koruzi ena glavnih svetovnih izvoznikov sončnic. Letos so na poljih, posejanih s sončnicami, pridelali za 400.000 ton semena, kar je precej nad povprečnim letnim pridelkom. Sončnicno seme, ki je znano, služi za pridelovanje olja.

Tudi kar se tiče pridelka sladkorne pese, je jugoslovansko poljedelstvo letos zabeležilo nov rekord. Rekorder je priselil celo ali se na polju jugoslovanskega sladkornega pridelka, ki ni pripravljena niti pripravi, da bi predelala ves pridelan sladkor v sladkor. Letos je jugoslovansko poljedelstvo pridelalo na leto 3 milijone ton pese. Letos pa so pridelali na poljih za 600 tisoč ton

pese več. Pred časom se je govorilo, da bo Jugoslavija nekaj pridelka izvozila, toda kaže, da bo vse pridelke predelala doma, pač prav to nekaj izgube, ker pridelka, da največ, če se predela v določenem roku, v slo dnevi.

Soroden sladkorni pesi je po količini pridelka — krompir. Slovinci smo, morda po zgledu Nemcev, »veliki potrošniki krompirja, manj krompirja jedo drugod po Jugoslaviji, tako da ga bo od 3 milijonov ton, kolikor so ga pridelali letos, ostalo večje za izvoz in za industrijske potrebe, saj je znano, da je krompir industrijska surovina pri pridelovanju škroba in raznih drugih proizvodov. Po nekaterih računih potrošijo Jugoslavlani na leto le 1 milijon 200 tisoč ton krompirja.

Kadar koli gre v tem času človek z našega področja čez mejo, opazi, da ponekod jabolki niso pobrali. Obrana so drevesa boljših sort, slabše sorte pa so pustili v nemar. Pravijo, da je bilo letos sadja preveč. O tem bi se dalo razpravljati. Pa se ne bomo spuščali v to razglabljanja, pač pa bomo navedli nekaj podatkov o letošnjem pridelku sliv. Tudi kar se tiče sliv, je Jugoslavija med največjimi proizvajalci na svetu. Po količini pridelka so sicer na prvem mestu ZDA, saj so znane njihove kalifornijske slivovje. Po številu sadnega drevesja pa je na prvem mestu Jugoslavija, ki je letos pridelala okoli 60 tisoč ton sliv. Neka zgodba pravi, da so v začetku tega stoletja v New Yorku na neki razstavi trgovskih vrst prikazali tudi precej velik kamen, ob katerem je bila sledeča razlaga: »Čudež! Marmelada iz sliv, ki se je na poti od Srbije do Amerike v sodoku spremenila v kamen. Samo ob sebi se razume, da je to bil prav navaden kamen,

ki ga je srbski izvoznik dal v sodček, da je bil težji. Tokrat srbskim oziroma jugoslovanskim izvoznikom ne bo treba goljufati s takimi nemi triki, saj bi bilo dovolj, če bi jim bilo uspelo plasirovati vsaj nekaj pridelka. Dosedanje izkušnje, tudi letošnje, pa so bolj negativne kot pozitivne, ker so Jugoslavoane prebitali Romuni in Bolgari in bo do zato v Jugoslaviji tudi letos ogromne količine sliv predelali v žganje, namesto da bi jih prodali v suho. Računajo, da so in bodo v Jugoslaviji letos prekuhali v žganje okoli 5.000 vagonov sliv.

Naštevane najpomembnejših kultur in letošnjih rekordnih pridelkov bomo zaključili s podatki o letošnji trgatevi. Letos so po vseh jugoslovanskih vinogradih natrigli za 140.000 vagonov grozdja, kar da približno 80.000 vagonov vina. Jugoslavija se glede tega niti od daleč ne more kosati z drugimi največjimi proizvajalci zlate kapljice, saj je znano, da pridelala Italija, ki je največji proizvajalec vina na svetu, okoli 60 milijonov hektolitrov vina na leto, Francija pa, ki je do pred nekaj leti nosila svetovni rekord, pridelala na leto okoli 55 milijonov hektolitrov najrazličnejših vrst vina. Letošnji jugoslovanski pridelavek je preneseniti v tolikšni meri, da niso imeli kam z grozdem in mostom in so ponekod v vsej naglici gradili cisterne, da bi imeli kam spraviti pridelek. Nekdo je ob tej priložnosti zapisal približno tole: Če bi uporabili le tista sredstva, ki se izgubijo zaradi pomankanja prostora za skladiščenje ali vkletenje, bi v treh letih zgradili toliko silosov in cisterne, da bi nikoli ne primanjkovalo prostora tudi za najboljši tudi za rekordne letine kakršna je bila letošnja.

Seveda bi morali navesti še kako drugo pomembno kulturo, toda že doslej navedeni podatki povedo, da je bila letošnja letina nekaj ne navadnega. V nekaterih primerih je izredna letina predstavljala celo problem, tako da je marsikateri kmet razočaran gledal na obilen plod svojega truda, ki ga ni imel kam prodati. Sicer pa so nekateri strokovnjaki napravili tudi majhen obračun in ugotovili, da znaša letna zgoraj omenjenih kultur od 4 do 5 milijard dolarjev, vrednost vsega pridelka pa predstavlja dve tretjini celotnega jugoslovanskega nacionalnega dohodka.

Rekordni pridelki bi znali imeti tudi negativno posledico, kajti kmet, ki ima težave pri vnovični letošnjega rekordnega pridelka, se bo prihodnje pomlad vprašal, ali se izplača gojiti določeno kulturo, ko pa mu ta zaradi preobilice ne vrne niti vloženih stroškov, kaj šele plačila truda. Se najhujše je kmetu, ko vidi, da gredo plodi v njegovega truda pozla. Toda to je stvar podrobnejše analize, to je stvar jugoslovanskih ekonomistov.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Odprate v svojem delu vse, kar mu daje vidz negotovosti. Če kritik ne prenese, se jim pač ognite.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pridobili si boste glavno besedo v neki poslovni skupini. Skušajte nadzorovati svoja čustva.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.8.) Z ljubeznivostjo povrnite svojemu družabniku zaupanje vase. Na čustvenem področju pričakujte napredek.

RAK (od 23.6. do 22.7.) S povečano dejavnostjo skušajte nadoknadi zamudeno. Načrt, ki ste ga odložili, je povsem uresničljiv.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Kar načrtujete se prilagodite okoliščinam.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Film: »Plešala je eno samo poletje«; 22.40 TV razprava.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.50 Poročila; 9.35 TV v solih; 17.45 Oddaja za otroke; 18.30 Pisani trak; 18.45 Rastline in prehrani; 19.05 Gospodinski pripovedi; 19.15 Poje Françoise Hardy; 19.45 TV prospekt; 20.35 J. Zmave; Obisk; 22.05 Tereza Kozar; 22.55 Nogomet Avstrija v. Škotska.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Stravinski, Orfej; 11.10 Madrigali; 12.00 De Falla in Petrasini; 13.40 Beethovneve in Chopinove sonate; 14.30 J. Melani; La Tancia; 15.30 Portret avtorja; 16.25 Sodobna ital. glasba; 17.10 Nemščina; 18.30 Laska glasba; 19.15 Koncert; 20.30 Nicolò Machiavuzija

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Skladbe za pihala; 10.10 Smetana, simfoniski poem »Sarkas«; 10.20 Operna glasba; 12.30 Plošče; 13.30 Simf. koncert.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbena m.25 Harmonikarski ansambli; 9.45 Slov. popevke; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz slov. operne literaturo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slov. narodne; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 Koncert; 15.40 Od skočna deska; 16.00 Vsa dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Rad imam glasbo; 18.40 Naš razgovor; 19.00 Lahko noch, otroci!; 19.15 Glasbe ne razjedine; 20.00 »Ti in ope«; 20.15 Valov jazz; 23.05 P. Patocchi. Pesmi; 23.15 Orkester Anthony; 23.40 Zabavne melodije.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Angleščina; 13.00 V anti kvartiru; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Španska poezija; 19.15 Moda in stil; 19.45 Sport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Letna revolucije; 22.00 Sport; 23.00 Dnevnik.

II. PROGRAM

7.30, 8.00, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Nove pesmi; 10.00 Radjska priredba; 10.40 Telefonski pogovori; 13.00 Program za Buzanico in Fabrizioem; 13.35 Kvarlet Cetra; 14.05 Juke box; 15.18 Koncert; 16.00 Popoldanski spored; 17.35 Enotni razred; 18.20 Po ljudna enciklopedija; 20.00 Laska glasba; 21.10 Operni svet; 22.10 Jazz; 22.40 Nove plošče.

HOROSKOP

Zakonskega nespazuma ne bo moč rešiti.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Nova ponudba vam odpira ugodne gospodarske perspektive. Ukvarjali se je raje samo s svojimi zadevami.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Zadoščenja za vse, ki se ukvarjajo z umetnostjo. Da bi odpravili napetost, se skušajte razvedriti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Skušajte pritehiti svoje nasprotnike. Bodočnost nekega prijatelja je odvisna od vas.

RIBA (od 20.2. do 20.3.) Spretno boste premagali resne težave. Važno družinsko vprašanje lahko rešite samo z odločnim nastopom.

Delikaten razgovor z neko ljubosumno prijateljico.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Nova ponudba vam odpira ugodne gospodarske perspektive. Ukvarjali se je raje samo s svojimi zadevami.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Zadoščenja za vse, ki se ukvarjajo z umetnostjo. Da bi odpravili napetost, se skušajte razvedriti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Skušajte pritehiti svoje nasprotnike. Bodočnost nekega prijatelja je odvisna od vas.

RIBA (od 20.2. do 20.3.) Spretno boste premagali resne težave. Važno družinsko vprašanje lahko rešite samo z odločnim nastopom.

(Nadaljevanje sledi)

ŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORT

V KVALIFIKACIJSKI NOGOMETNI TEKMI ZA SP

Italija brez posebnih težav premagala Wales 4:1 (1:0)

Italijani morajo zdaj za vstop v finalno kolo premagati še Vzhodno Nemčijo

RIM, 4. — Italija in Wales sta se pomerila v peti izločilni skupini kvalifikacijskega tekmovanja za svetovno nogometno prvenstvo v Rimu v tekmi, za katero je vladalo veliko zanimanje. Na stadionu je bilo 90.000 gledalcev in je bil zaseden skoraj do zadnjega sedela. Tekmi je prisostvovalo tudi nad 300 častnikov.

Ekipi sta nastopili v naslednjih postavah:

ITALIJA: Albertosi; Burgnich, Facchetti; Bertini (Juliano), Paja, Salvatore; Domenghini, Ravera, A. nastasi (Mazzola), De Sisti, Riva.

WALE: Sprake; Thomas, Derrett; Durban, England, Moore; Yorath, Toshack, Hoie, Kryzwicki, Rees (Reege).

Sodil je Bolgar Todor Bečirov. Gole so dosegli: v p. p. Riva v 35', v d. p. Mazzola v 11', England v 28', Riva v 28' in 30'.

Srečanje z Walesom je izverženo za Italijo predvsem kot osebni podvig Rive, ki je od štirih, sam dosegel tri gole. Zmaga (razurov) je bila sicer izdatna, vendar pa ne preveč pričakovljiva. Res je, da bi lahko izboljšali verjetno tudi brez Rive v svojih vrstah, toda

MLADINSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Gaja-Edera 6:0 (2:0)

Gaja vodi na lestvici

GAJA: Kante, Medika, Stranščak, Sotić, J. Grčić, Radesić, D. Grčić, Rimondio, Gojca, I. Grčić, Glavina, Vrše.

EDERA: Galliani, Spallina, Pelia, Viviani, Bassanese, Vecchio, Mattiassi, Milano, Zippo, Tenini, Grossi.

KOTI 7:3 za Gajo.

STRELECI: 10' Rimondio, 33' Radesić, 10' Vrše, 16' Sotić iz enajstmetrovke, 25' J. Grčić, 37' Radesić iz enajstmetrovke.

Tekma se je odvijala po oblačnem vremenu, na precej slabem igrišču. Gaja je zmagala tudi proti Ederi. Za sam izid pade, da je do te zmage prišla na lahek način in je brez težav nadzorovala nasprotnike. Edera je, nasprotno, prikazala neurejeno igranje, pa tudi brez volje do zmage. Poleg tega je bilo tudi obnašanje njenih igralcev slabo, saj jih je motilo celo navijanje občinstva v slovenskih.

Kljub temu je bila tekma napeta in lepa. Pri Gaji je nekaj odličnih branilcev M. Kralj.

Več v prvih minutah igre je bilo mogoče opaziti, da bo Gaja igrala pretežno v nasprotnikovem kazenskem prostoru. Rimondio je že po 10' povedel svojo ekipo v vodstvo, ko je od vratarja odbito žogo iz razdalje enega metra potisnil v mrežo. V 27' je Stranščak z glavo odbil proti mreži, a vratar je izklokal v kot. Minuto kasneje je sodnik izključil Spallina zaradi surovega vedenja. V 38' je bil uspešen še Radesić.

V drugem polčasu je pri Gaji nametno branila Metlike vstopil v gostovno glavina. V 7' je Vrše z diagonalnim strelom povisil izid. V 10' je Rimondio preigral vsa obrambo, v kazenskem prostoru pa ga je zrušil branilec Viviani. Enajstmetrovka! Sotić je z lepim strelom zadel mrežo.

V 25' je Vrše streljal iz kota in J. Grčić je žogo preusmeril pod prečko. Zadnji zadelek je padel v 37'. Rimondio so podli v kazenskem prostoru in Radesić je enajstmetrovko spremenil v gol.

ROART BRADFORD • gospod Bog in gospodje Izraelci

Humor ameriških črncev

25. GOVORECI OSEL

Da, hudi časi so bili takrat v objubljeni deželi. In vse je zagledal ker izraelski otroci niso morali hoditi pred obličjem Gospodovim. Ze se je zdelo, da bo zdaj bolje, ko se je gospod Bog spet zanje zavzel. Tako je bila na primer vojna s filistejci in vsi moški so odšli z doma, da bi se bojevali. In tam je bil človek, neki Bileam, ki ga je gospod kapetan pustil doma, da bi skrbel za staro Mrs. Debora ter pazil, da bi sovražniki ne kradih konj in krav in kokoši in črncev in tako dalje.

začeli mladi črnci uhajati s farne in sovražniki so kradih konje in ovce in tako dalje, dokler ni ostal tam nihče razen stare Mrs. Debore. Bileam in nekega starega, že zelo mršavega osla, pa imenu Judy.

«Takole ne gre naprej, Judy», je rekel Bileam temu oslu. «Ti in jaz, oba morava iti ter najti kakšen nadomestek, sicer ne bomo imeli vse leto kaj v gobec vzeti, kakor kaže.»

In tako sta Bileam in stari Judy šla ter delala na vrtu, orala in sadila zelenjavo. Bileam je bil zgovoren človek in, ker ni imel ljudi, da bi se z njimi pogovarjal, je govoril s starim Judyjem.

«Ne greš ven iz graha?» je kričal nanj. «Mi se moramo krmiti z grahom celo zimo, ti pa ga hočeš požreži ze zdaj. Če boš priden in boš še nekaj časa oral, ti dam morda v nedeljo pehar koruze.»

Stari Judy je dobro silal o peharju koruze, toda v nedeljo je videl, da je dobil spet tako malo kakor po navadi. Hud je bil in naveličan Bileamovim obljubam. In ko je Bileam nekega dne zopet govoril, se je Judy obrnil ter rekel docela glasno in predrzno: «Kje je tisti pehar koruze, ki si mi ga v torek obljubil?»

Ko je Bileam to slišal, si lahko mislil, kako mu je bilo; udaril je osla z motiko, da se je Judy sgrudil.

«Takole govoril z menoj, ti osel?» je zavpil.

«Jaz ne morem za to,» je odgovoril osel. «Kar slabo mi je že, ker venomer samo govoril si te moram poslušati.»

In sedla sta Bileam in njegov osel ter se lepo pogovarjala o tem in onem, češ da žetev ne bo kdo ve kakšna, ker je premalo deževalo, in kako slabi so zdaj časi, ko se šli

vsil v vojno in so sovražniki pokradli vsa koruzo in kokoši in tako dalje.

«Kje pa so letos sovražniki?» je vprašal Judy.

«V gozdu na drugi strani za mestom,» je odgovoril Bileam.

«No,» je rekel osel, «kaj pa če bi se midva, jaz in ti, pobral ter šla in naredila med temi grdobami poseko zato, ker so nam pokradli koruzo? Jaz sem se že naveličal jesti samo rezanico. Želim si koruze. In zadnja noga me tudi kar venomer srbí, z njo bi lahko dal marsikateremu razumeti, kaj so o njem mislim.»

«Tega spet ne!», je rekel Bileam. «Gospod kapetan me je tukaj pustil, da bi pazil in čuval, in jaz moram ubogati. Niti kar ne misli, da se bojim, ne bojim se — toda nikamor ne pojdem.»

Stari Judy se je spet zagrizel v grahovino in prenehaj govoriti, toda zdajci je kar na lepo nastal tam ogenj in dim, in dima pa je stopil gospod Bog.

«Bileam!» je zaklical gospod

Zarja-Breg 3:0

ZARJA — BREG 3:0 (15:10, 15:12, 15:17)

ZARJA: So, Si, D. Krizmančič, M. in S. Metlika, N. in D. Žagar, Čok, Čufar.

BREG: M. in T. Sanelin, M. in F. Slavec, Zobeč, Manlin, German, Lindič, Boneta.

Včeraj sta se na igrišču Slomškovega doma v Bazovici pomerili ženski mladinski postavi Zarje in Brega. Domačinke so gladko zmagale in so zadovoljile s prikazano igrjo. Breg, za katerega so nastopile le igralke druge ekipe, se je upiral nasprotnicam, a njegovo tehnično znanje je bilo v primerjavi z znanjem Bazovk pomanjkljivo. Ekipi iz dolinske občine je predvsem manjkala napad, medtem ko je bila igra v polju precej živahna. Mladinke Zarje so dobro gradile igro in uspešno zaključevale akcije s točlenjem. Igra ni bila statična in vseh devet igralke je pozitivno opravilo svojo nalogo.

Po tem srečanju je lestvica te skupine naslednja:

Italija	3	2	1	0	7	3	5
V. Nemčija	3	2	1	0	7	4	5
Wales	4	0	4	3	10	0	

3. AMATERSKA NOGOMETNA LIGA

Bazovci in Podlonjerci zmagali

Zarja — Devín 2:0 (2:0)

Po zadnjem spodrslaju je Zarja prvi točki letošnjega prvenstva. Dva gola zadela sta nemajhnost plačilo za Bazovce, ki so v prvem polčasu, in predvsem v drugem, popolnoma nadvalili nasprotnike. Devín je v drugi polovici igre ter bral svojo vrata in le sreči se lahko zahvali, da ni vsaj dvakrat žoga končala svoje poti v mreži. Devinci so se proti koncu tekme nekajkrat prešli polovico igrišča in to le z neučinkovitimi napadi. Zarjaši so dobro opravljali svojo nalogo. Žagar in Baldasini sta zalagala napad z uporabnimi žogami, ki sta jih krili. Branko Grčić in Kalc, sistematično pošiljali na srednje nasprotnikovega kazenskega prostora. Za požrtvovalnost je treba pohvaliti Valentica, ki je v drugem polčasu zadel vratnico. Poleg tega je še kopica njegovih strelav le za las zgrešila nasprotnikovo mrežo.

V domači obrambi so vsi brez izjeme dobro zaigrali, nad vsemi pa je tokrat izstopal Maks Krizmančič, ki igra od nedelje do nedelje bolje. Obrambo bo bomo ocenili pri tečajnejših nastopih, kajti danes je bil nasprotnikov napad prešibak. V vrstah je tudi to nedeljo nastopil Coassin, ki je bil prejšnjo nedeljo eden od glavnih krivcev bazovskega poraza. Pričakovali smo, da bo mo tokrat videli spet na igrišču Babudra, ki je v nastopih na turnirju športnih iger dokazal, da je v formi. Trener pa je raje vztrajal in tudi včeraj nas ni Zarjin vratar zadovoljil.

V začetku prvega polčasa je bil

NAMIZNI TENIS

Mnogo tekmovalcev in lepi dvboj

Pred dnevi se je zaključilo tekmovanje v namiznem tenisu. Tekme so bile v prostorih Katoliškega doma v Gorici. Tekmovalcev je bilo precej in tudi kvaliteto so bila posamezna srečanja na višini.

V končni lestvici je prvo mesto zasedel moštvo Sokola iz Naberšine, ki se je pomerilo samo z zmagovalci z Goriskega in se ni udeležilo izločilnega tekmovanja.

V kategoriji mladincev je med Goricianci zasedel prvo mesto Semo. Ilić. Drugi je bil Pavšić Rudi, tretji pa Frandolić Darji. Semolić je potem premagal Peter Ukmar (Sokol) z 2:0.

Med člani je med Goricianci zmagal Černić Lucijan (standrež), z 2:0.

8. MEMORIAL M. FILEJ

njim pa sta se uvrstila Lavrenčič Mario (Mladost) in Čotič Boris (Hrast). V finalu pa je Čotičar (Sokol) premagal Černica (2:1).

Dejeto so nastopila v kategoriji mladink in članic.

Med mladinkami je prvo mesto zasedla Prineč Darja (DOM), drugo Paoletti Alfreda (DOM) in tretja Prineč Loredana (DOM).

Med članicami je zmagala Prineč Neva (DOM). Druga je bila Paulin Nataša, tretja pa Paoletti Milojka (obe od moštva DOM).

Zelo zanimivo je bilo tekmovanje med moškimi ekipami, zlasti finalna srečanja. Spet je zmagalo moštvo Sokol (Ukmar, Čotičar), proti kateremu sta klonila goriska zmagovalca Komel in Pavšić od moštva DOM (2:3). Med goriskimi moštvi se je na drugo mesto uvrstila Hrast (Gergolet, Čotič), na tretje pa Mladost (Gergolet, Mario, Lavrenčič).

Drugi set je bil povsem izenačen do stanja 7:7, ko so domačini v kratkem času povedli s 13:7. Borovci so tedaj osvojili žogo in točko, a zapisnikar je pozneje izločil, da je bila postavljena zgrešena in »plavila« s tem izgubili dragoceno točko. Gasilci iz Padove so

TURIN, 4. — V ženskem nogometnem tekmovanju za evropski pokal je Italija v finalu premagala Dansko s 3:1.

MLADINSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Lloyd-Bor 55:28

Poraženi tudi naraščajniki Bora

Lloyd — Bor 55:28 (25:15)

BOR: Sotić, Perot, S. 5, Štokelj, Škerlj, 2, Zavadlav, Sare, Walter Hratič 4, Kralj 10, Stojan Hratič 7.

LLOYD: Purin, Škvaizer 9, Pison 2, Umer 6, Ritošsa 6, Scaramelli, Gotti 2, Ferrini 6, De Rosa 11, Jerebica 13.

PROSTI METI: Bor 6:18, Lloyd 5 na 10. Zaradi 5 osebnih napak je moral Škerlj zapustiti igrišče v 14' drugega polčasa.

V nedeljo so bili mladinci Bora zopet poraženi. Toda tokrat je bil neuspeh pričakovan, saj so bili nasprotniki mladičev močnega tržaškega Lloydja. Ti so namreč zelo izkušeni in igrajo skupaj že precej let. To se pozna predvsem v napadu.

V začetku je trener Čermelj poslal na igrišče običajno prvo peterko in sicer: ob Hratiču, Kralju, Pertota S. in Štoklju. Igra je bila takoj živahna in zato zanimiva. Borovci so se dobro borili pod košem proti višjim nasprotnikom. Med temi je izstopal pivot Jerebica, ki pa je že v 4. minuti zagrešil tretjo osebno napako. Trener ga je moral zamenjati. Prišlo sta izkoristila Kralj in Škerlj, ki je v 8' zamenjal Pertota S., s katerim je bilo tedaj lažje priti do odbitih žog.

V drugem polčasu sta oba trenerja poskušala razne menjave in pri tem je precej upela kvaliteta igre. Posebej v zadnjih 5' sta obe ekipi zgrešili precej podaj. Izid drugega polčasa je bil 30:13 v prid Lloydja.

Treba je priznati, da so tokrat borovci kar dobro zaigrali. Hratiča sta uspešno urejevala igrjo, Kralj pa je odlično zaigral v vlogi pivota. Zal so bili tudi tokrat borovci zelo nečeti v prostih metih. To napako bi bilo treba popraviti na treningih.

NARASČAJNIŠKO PRVENSTVO

Lloyd «A» — Bor 92:21

BOR: Mihič, Derganc, Grčić 5, Žetko 1, Kosmžina, Koren 4, Umek, Franica, Nadišek 2, Barančič 9.

ODBOJKA

MOŠKA B LIGA

Tradicija je obveljala: Pačnin zopet premagal Bor

BOR: Sergij in Klavdij Veljak, Vodopivec, Fučka, Plesničar, Uršič, Starc, Franko.

Kot smo že poročali, se je v soboto začelo moško odbojkarstvo prvenstvo B lige. Bor je svojo prvo tekmo odigral v Padovi s tradicionalnim nasprotnikom, gasilskim moštvom Pačninom. Tudi tokrat je tradicija žal prevladala: borovci so se domov vrnili poraženi. Na po tek igre, ki je trajala 70 minut, je negativno vplivala nerazumljiva igra igralcev. «Plavi» zato niso pokazali svojega dejanskega znanja in uigranosti kot v predprvenstvenih tekmah.

Prvi set, ki je trajal 17 minut, je praktično brez zgodovine za slovensko društvo: igralci med seboj niso igrali povezano in so bili zato lahek plen nasprotnikov. O tem jasno priča tudi rezultat 15:5 za Pačnin.

Drugi set je bil povsem izenačen do stanja 7:7, ko so domačini v kratkem času povedli s 13:7. Borovci so tedaj osvojili žogo in točko, a zapisnikar je pozneje izločil, da je bila postavljena zgrešena in »plavila« s tem izgubili dragoceno točko. Gasilci iz Padove so

osvojili še dve točki in s tem tudi set.

V tretjem nizu so se slovenski fantje zbrali in začeli res dober igrati. Takoj so povedli z 4:0, nato pa je bila do stanja 7:7 borba precej izenačena. Borovci so nato vodili z 11:7, nato 12:9 in so osvojili set.

Cetrti niz se je začel v odlični premoči Bora. «Plavi» so v petih minutah povedli kar z 8:1. Sedaj se jim je na nekaj nerazumljivo zataknilo: v naslednjih petih minutah se je stanje na igrišču vodilo s 10:8. Zdelo se je, da je borba obeh setov za vsako žogo. Pri stanju 14:12 za domačine smo bili priča nerazumljivim in silovitim akcijam na obeh straneh mreže. Po petih minutah servisa je Pačnin končno uspešno osvojil zadnjo točko in s tem tudi dokončno zmago.

Pačnin je v tej svoji prvi tekmi potrdil svojo staro in našim igralcem vedno znano vrline: odlično obrambo. Igralci so zelo požrtvovalno reševali vsako, tudi skoraj »nemogočo« žogo. V napadu pa je bila odlična prisotnost Čeha Humala, ki je znal v kritičnih trenutkih res odlično toldi.

V »plavih« vrstah je žal prevladala dezorganizacija. Obramba je bila preveč statična in podaje večkrat nečete, kar je seveda onemogočilo učinkovit napad. Če vsemu temu dodamo še zdravstveno nerazpoloženje nekaterih igralcev, je razumljivo, da je prevladala slovenska ekipa bolj medlo igrjo, razven v trenutkih zbranosti, kakršna sta bila polna tretji in del četrtega seta.

Trener »plave« ekipe Sergij Veljak nam je v razgovoru, ki smo ga imeli z njim po tekmi, povedal, da je njegov cilj povežati vse fante v eno samo strnjeno enoto. Povsem bo onemogočen pojav posameznih pobud, saj bo imel vsak igralec svojo točno določeno nalogo. Povedal nam je tudi, da so igralci med vestnimi treningi pokazali viden napredek in obljubil nam je dobro in pozitivno prvenstvo, ki bo zanimivo tudi za gledalce.

Ljilj Pertot

